

Besluit

Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding hbo-bachelor Vormgeving van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht

Gegevens

datum	Naam instelling	:	Hogeschool voor de Kunsten Utrecht
30 september 2014	Naam opleiding	:	hbo-bachelor Vormgeving (240 ECTS)
onderwerp	Datum aanvraag	:	27 januari 2014
Definitief besluit	Variant opleiding	:	voltijd
accreditatie hbo-bachelor	Afstudeerrichtingen	:	Product; Spatial; Fashion; Illustration; Graphic; Photography; Image and Media Technology; Audiovisual Media; Animation; Theatre Design
Vormgeving van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (002705)	uw kenmerk		Locaties opleiding
		:	Hilversum, Utrecht
	ons kenmerk		Datum goedkeuren panel
		:	10 juni 2013
	NVAO/20143204/ND		Datum locatiebezoeken
		:	1 en 2 oktober 2013
	bijlagen		Datum visitatierapport
		:	22 januari 2014

3

Beoordelingskader

Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel (hierna: het auditteam).

1. Beoogde eindkwalificaties

De opleiding heeft haar eigen competenties aantoonbaar gerelateerd aan de landelijk vastgestelde eindkwalificaties. De opleiding stelt zich een duidelijk doel: opleiden tot kritische reflectieve ontwerpers met ondernemende en onderzoekende kwaliteiten voor een hybride beroepspraktijk. De student mag daarbij 'de maker worden die hij wil zijn'. Dit profiel wordt door alle tien de afstudeerrichtingen van de opleiding Design gedeeld.

Het auditteam is positief over het feit, dat de opleiding over de competenties regelmatig contact onderhoudt met nationale en internationale vakgenoten en vertegenwoordigers

Inlichtingen

Nancy Van San
+31 (0)70 312 23 65
n.vansan@nvaio.net

Parkstraat 28 | 2514 JK | Postbus 85498 | 2508 CD Den Haag
P.O. Box 85498 | 2508 CD The Hague | The Netherlands
T + 31 (0)70 312 2300 | F + 31 (0)70 312 2301
info@nvaio.net | www.nvaio.net

Pagina 2 van 8 vanuit het werkveld van vormgevers en actief participeert in internationale netwerken zoals ELIA (European League of Institutes of the Arts), the International Association of Universities and Colleges of Art, Design and Media CUMULUS en het netwerk van internationale scenografieopleidingen en deelneemt aan internationale projecten (o.a. het project SHARED PLACE vanuit de PQ15 - Quidriënnale in Praag). Hiermee zorgt de opleiding ervoor dat de opleidingscompetenties nauw aansluiten bij actuele eisen/wensen in het (internationale) veld.

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding voor standaard 1 een 'goed' verdient.

2. *Programma*

Het auditteam is van oordeel dat het programma met het kern- en keuzedeel een duidelijke opbouw heeft met in de eerste twee jaren een focus op het verkennen en verdiepen van de technieken, methoden en processen behorend bij de afstudeerrichting/het vakgebied. Op basis hiervan kunnen de studenten zich in jaar 3 en 4 via de stage, (multidisciplinaire) projecten en het afstudeerproject ontwikkelen tot de ontwerper die zij willen zijn. Studenten, alumni en werkveld zijn tevreden tot zeer tevreden over het programma.

Het auditteam acht het van groot belang, dat de opleiding de interne discussie over haar visie op de ontwerper die zij wil opleiden en de manier waarop zij de studenten daarin begeleidt en beoordeelt, nu snel afrondt: wordt de student een artistieke, vakmatige werker of juist een ontwerper die opereert in een grote contextuele omgeving. Op basis daarvan moet de opleiding de doelstellingen en de inrichting van de programma's van de verschillende afstudeerrichtingen nader uitwerken.

Aan het doen van onderzoek en de internationale oriëntatie besteden de afstudeerrichtingen voldoende aandacht, maar aan ondernemerschap/ondernemend zijn en presenteren zou de opleiding nog meer aandacht mogen besteden. Met de herziening van de zakelijke kant is de opleiding bezig. Het presenteren, dat in sommige afstudeerrichtingen wel en in andere richtingen minder zwaar meetelt in de beoordeling, zou in alle afstudeerrichtingen expliciete aandacht moeten krijgen.

De opleiding hanteert een aantal (didactische) uitgangspunten, zoals het leren door doen en experimenteren en het integraal ontwerpen en onderzoeken. De ontwerper worden die je wilt zijn, is een 'leit-motiv' in alle afstudeerrichtingen, maar heeft zoals gezegd op dit moment nog nadere uitwerking. Het auditteam heeft geconstateerd, dat alle uitgangspunten in meerdere of mindere mate terug zijn te vinden in de programma's van de onderscheiden afstudeerrichtingen. Er zijn hierin nog wel grote verschillen te zien per richting. Elk uitgangspunt draagt er in elk geval toe bij dat de studenten de beoogde eindkwalificaties op een voldoende niveau kunnen ontwikkelen.

De opleiding hanteert bij de aanname van de Nederlandse studenten een zorgvuldige selectiemethode, waarmee ze ervoor zorgt dat alleen kandidaten die in potentie geschikt zijn de opleiding succesvol af te ronden, mogen instromen. Het voortraject is een mooie manier om al eerder te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn van studenten. De informatievoorziening aan en de toelating van internationale studenten en hun aansluiting op het programma, heeft evenwel nog expliciete aandacht van de opleiding.

De opleiding zorgt ervoor dat het programma studeerbaar is en heeft voldoende oog voor de grote werkdruk van de studenten. Onder andere door de begeleiding van de studenten

Pagina 3 van 8 en het in teamverband volgen van de studievoortgang, zorgen de docenten ervoor dat belemmeringen in de studievoortgang zoveel mogelijk worden weggenomen.

Het auditteam beoordeelt de standaarden 2, 3, 4, 5 en 6 als 'voldoende'. Aan standaard 7 is voldaan.

3. Personeel

Het auditteam trof een gedreven en gekwalificeerd docententeam aan, begeesterd en begaan met de studenten en met een duidelijke en actuele link naar de beroepspraktijk. De gastdocenten vormen - ook in de optiek van de studenten en alumni - een welkome aanvulling zowel in specialisatie als in het inbrengen van de laatste actuele ontwikkelingen. Zij zijn ervaringsdeskundigen en daarmee belangrijke rolmodellen voor de studenten. Bij wijzigingen in afstudeerrichtingen - zoals recent bij Spatial Design - gaat de opleiding adequaat om met het in te zetten personeel, door zittende docenten vast te houden voor continuïteit en deze docenten aan te vullen met expert gastdocenten in de nieuwe onderdelen. De studenten zijn zeer te spreken over hun docenten.

De opleiding zet voldoende docenten in om het programma uit te kunnen voeren. Over het management planning- en volgsysteem dat de opleiding gebruikt, om inzicht te krijgen in de benodigde ruimte en te zorgen voor mogelijke bijstellingen in de docentinzet, is het auditteam positief.

Het auditteam beoordeelt de drie standaarden 8, 9 en 10 met een 'goed'.

4. Voorzieningen

Het auditteam is van oordeel dat de voorzieningen waarover de opleiding beschikt op de verschillende locaties, het mogelijk maken dat de studenten het programma optimaal kunnen volgen. Er zijn voldoende theorielokalen, flexibele projectruimten voor groepen studenten, studio's en labs die de sfeer en realiteit van een discipline goed vertegenwoordigen, computerwerkplaatsen en goed geoutilleerde werkplaatsen beschikbaar. Ook het Media Centrum op de locatie BKV en de mediatheek/bibliotheek op de locatie KMT bieden de studenten veel materiaal ter ondersteuning bij de studie.

Het auditteam beoordeelt de standaard 11 met 'goed' en standaard 12 met een 'voldoende'.

5. Kwaliteitszorg

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleiding regelmatig en systematisch op verschillende manieren de kwaliteit van de opleiding evalueert met studenten, docenten, alumni en werkveld. De uitkomsten van de verschillende evaluaties leiden er aantoonbaar toe dat de opleiding daar waar gewenst/noodzakelijk, verbetermaatregelen treft om haar doelen te realiseren. Het auditteam trof hiervan duidelijke voorbeelden aan, zoals het mogen voordragen van eigen projectvoorstellen in de eindfase bij de Faculteit KMT, het wijzigen van de invulling van het onderzoek in de Faculteit BKV waarbij de student nu op basis van eigen persoonlijke fascinatie zijn probleemstelling koppelt aan zijn ontwerpogave, het wijzigen van het programma voor Graphic Design naar aanleiding van feedback van het werkveld, het voornemen Urban Design en Interior Design samen te voegen tot een brede afstudeerrichting Spatial Design en de flinke investeringen die de opleiding de afgelopen jaren deed in de voorzieningen. De opleiding zorgt ervoor dat studenten, docenten, opleidingscommissie, examencommissie alumni en werkveld nauw betrokken zijn en zich ook betrokken voelen bij de kwaliteit van de opleiding.

Pagina 4 van 8 Het auditteam beoordeelt standaard 13 als 'voldoende' en de standaarden 14 en 15 als 'goed'.

6. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding toetst in z'n algemeenheid op een adequate, valide, inzichtelijk en betrouwbare manier aan de hand van de beoordelingscriteria. Met het twee maal per jaar uitvoeren van werkschouwen uitgevoerd door een groep theorie- en praktijkdocenten, zorgt de opleiding ervoor dat een intersubjectief oordeel over het beeldende werk van studenten is geborgd. De rol van de tutor bij de werkschouw vraagt nog aandacht; ook omdat de tutor niet bij alle afstudeerrichtingen aanwezig is. Daarnaast moet de opleiding expliciet aandacht besteden aan de grote variëteit die er nu bestaat tussen de verschillende afstudeerrichtingen in de wijze van beoordeling bij met name de eindexamens. 'De ontwerper en onderzoeker mogen zijn, die je wilt zijn' vraagt in de optiek van het auditteam dat de opleiding met alle betrokkenen nog eens kijkt naar het begeleidings- en beoordelingsinstrumentarium van de verschillende afstudeerrichtingen. Het auditteam adviseert de opleiding na te denken over het bouwen van een kader met een aantal basiscriteria waaraan alle richtingen zouden moeten voldoen, met daarbinnen de ruimte voor de onderscheiden verschillen binnen de afstudeerrichtingen. Dit zou de examencommissie kunnen oppakken. Het auditteam is van oordeel, dat de wijze waarop de eindexamens binnen KMT zijn ingericht daarvoor als meest gesystematiseerd voorbeeld zou kunnen dienen.

Het auditteam beoordeelde zelf van 20 studenten van 2012-2013 de eindexamenwerken, de presentatie en van 11 studenten van 2011-2012 het eindexamenwerk. Het auditteam is van oordeel, dat het schriftelijke en beeldend werk van de student van voldoende hbo-bachelorniveau is. Twee studenten beoordeelde het auditteam anders - onvoldoende - dan de opleiding. Ook waren niet alle studenten sterk in het presenteren van zichzelf, een competentie die het auditteam van groot belang acht. Dat zou de opleiding in elke afstudeerrichting moeten eisen in het eindexamen. Daarin zag het auditteam nu nog verschillen per afstudeerrichting.

Het auditteam beoordeelt op basis van bovenstaande standaard 16 als 'voldoende'.

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel, in het bijzonder ten aanzien van de visie op de ontwerper die de opleiding wil opleiden waaronder meer aandacht voor ondernemerschap en ten aanzien van de duidelijke inhoudelijke aansturing en coherentie tussen de verschillende afstudeerrichtingen die met de nieuwe organisatiestructuur wordt beoogd. Daarbij vraagt de NVAO aandacht voor de verschillende invulling van de rol van de tutoeren en voor de variëteit in de wijze van beoordeling tussen de afstudeerrichtingen.

Besluit

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht te Utrecht in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 11 augustus 2013 naar voren te brengen. Bij e-mail van 5 september 2014 heeft de instelling gereageerd op het voornemen tot besluit. Dit heeft geleid tot aanvulling van bijlage 2 in het definitieve besluit.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de hbo-bachelor Vormgeving (240 ECTS; variant: voltijd; locaties: Hilversum, Utrecht) van de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht te Utrecht. De opleiding kent de volgende afstudeerrichtingen: Product; Spatial; Fashion; Illustration; Graphic; Photography; Image and Media Technology; Audiovisual Media; Animation; Theatre Design. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 30 september 2014 en is van kracht tot en met 29 september 2020.

Den Haag, 30 september 2014

De NVAO

Voor deze:

Lucien Bollaert
(bestuurder)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Goed
2. Programma	De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.	Voldoende
	De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Voldoende
	De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Voldoende
	Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.	Voldoende
	Het programma is studeerbaar.	Voldoende
	De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma.	Voldoende
3. Personeel	De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid.	Goed
	Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.	Goed
	De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma.	Goed
4. Voorzieningen	De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.	Goed
	De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.	Voldoende
5. Kwaliteitszorg	De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.	Voldoende
	De uitkomsten van deze evaluatie vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan realisatie van de streefdoelen.	Goed
	Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.	Goed
6. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende	

Tabel 1: Uitval uit het eerste jaar.

Cohort	2006	2007	2008	2008	2010	2011	2012
Uitval	39%	36%	33%	28%	24%	27%	39%

Tabel 2: Uitval uit de bachelor.

Cohort	2006	2007	2008	2009
Uitval	51%	54%	54%	45%

Tabel 3: Rendement.

Cohort	2006	2007	2008
Rendement	51%	54%	54%

Tabel 4: Docentkwaliteit.

Graad	Ma	PhD
Percentage	24%	1%

Tabel 5: Student-docentratio.

Ratio	1:25.5
-------	--------

Tabel 6: Contacturen.

Studiejaar	1	2	3	4
Contacturen	15	13	9	7

- Drs. W.G.van Raaijen, voorzitter, senior adviseur en partner bij Hobéon. Sinds 2004 treedt hij veelvuldig op als lead-auditor (voorzitter) van accreditatie-audits in het hoger onderwijs, waaronder bij een flink aantal kunstvakopleidingen. Van Raaijen is van oorsprong neerlandicus en was jarenlang aan het middelbaar onderwijs verbonden als rector.
- A. van Rosmalen studeerde Culturele Antropologie, Cultuur en Wetenschappen en Wijsbegeerte. Sinds 2012 is hij directeur academische kunsthogeschool Sint Lucas te Antwerpen; voorheen o.a. studieleider bacheloropleiding Beeldende Kunst en masteropleiding AKV St. Joost Breda.
- Drs. R. Klaassen studeerde af aan de Design Academy Eindhoven en volgde daarna o.a. de master Strategisch Management in de non-profit sector aan de Universiteit van Utrecht. Hij werkte o.a. als grafisch vormgever en als docent, hoofd en bestuurslid aan de HKU. Van 2005-2012 was hij programmamanager en directeur a.i. van Prensela Nederlands Instituut voor Design en Mode. Thans is hij werkzaam als manager van Duisenberg school of finance.
- D. Krabbendam studeerde grafische vormgeving en architectonische vormgeving aan de HKU. Krabbendam heeft thans een ontwerppraktijk voor creatieve en maatschappelijke innovatie (The Beach) en verricht redactionele en journalistieke werkzaamheden op het gebied van ontwerpen en cultuur (o.a. Items and the Sustainist Design Guide).
- W. ter Haar studeerde Communicatie aan de Hogeschool van Amsterdam en is oprichter van Media Monks, het grootste interactieve marketingbureau in Nederland. Dit bureau waar inmiddels 94 mensen werken ontwikkelt online strategieën en wordt gevraagd voor productie werkzaamheden als design, animatie, video, flash en technische development.
- J. van Heeswijk studeerde aan de Academie voor Beeldende Vorming in Tilburg en de Jan van Eyck Academie. Van Heeswijk is o.a. actief in projecten in de openbare ruimte. Zo is zij sinds 2001 actief bij Freehouse Rotterdam, waar ze projecten doet met bewoners uit de Afrikaanderbuurt. Zij heeft regelmatig solo-exposities en groepsexposities van eigen werk waarbij ze excelleert in het regisseren van onverwachte ontmoetingen.
- M. van Dijk is student aan de hbo-bacheloropleiding Vormgeving van Hanzehogeschool Groningen (Minerva Academie).

Het panel werd ondersteund door G.C. Versluis, secretaris (gecertificeerd).